

Labās prakses pieredzes apguves seminārs

2010.gada oktobrī ESF projekta „Profesionālo mācību priekšmetu pedagogu un prakses vadītāju teorētisko zināšanu un praktisko kompetenču paaugstināšana”(vienošanās Nr. 2010/0043/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/001) (turpmāk tekstā-projekts) vadības vienība sadarbībā ar Latvijas plānošanas reģionu Projekta aktivitāšu satura izstrādes vecākajiem ekspertiem un profesionālās izglītības iestādēm organizēja Labās prakses pieredzes apguves semināru „Profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu kvalifikācijas prakses un sākotnējās profesionālās izglītības iestāžu pedagogu stažēšanās organizēšana uzņēmumos”.

Semināru mērķis bija situācijas analīze profesionālās izglītības iestādēs, profesionālās izglītības iestāžu pedagogu un prakšu vadītāju vajadzību analīze, lai izveidotu kvalitatīvu Atbalsta materiālu prakses vadītājiem un pedagogiem prakses un kvalifikācijas prakses nodrošināšanai, balstoties uz nozaru piedāvājumu profesionālajās komercsabiedrībās un/vai uzņēmumos.

Lai nodrošinātu labas prakses piemēru apzināšanu, seminārā tika aicināti piedalīties Latvijas plānošanas reģionu profesionālās izglītības iestāžu pārstāvji (atbildīgie par prakšu organizēšanu) un profesionālās izglītības iestāžu uzaicinātie darba devēju pārstāvji (prakses vadītāji) – viens pārstāvis no katras projektā noteiktās prioritāri atbalstāmās nozares, (mehānika un mehatronika; metālapstrāde; enerģētika; elektronika un automātika; transports; būvniecība; kokapstrāde; ķīmiskā rūpniecība; tekstilapstrāde; skaistumkopšanas pakalpojumi; komercdarbība; komercpakalpojumi; informācija un tehnoloģija; poligrāfija; veselība un sociālā aprūpe un ceļu būve), atbilstoši profesijām, kuras tiek apgūtas konkrētajās profesionālās izglītības iestādēs.

Seminārs bija pirmais šāda veida pasākums, kurā piedalījās un prakses problēmas apsprieda gan pedagogi, gan prakšu vadītāji. Diemžēl no prakšu vadītāju puses tas neguva lielu atbalstu. Par nepiedalīšanās iemeslu viņi minēja laika trūkumu un aizņemtību.

Labās prakses pieredzes apguves seminārā Rīgas plānošanas reģionā, 13.oktobrī, Olaines Mehānikas un tehnoloģiju koledžā notika profesionālās izglītības iestāžu direktoru vietnieku anketēšana par prakses organizācijas jautājumiem, piedalījās - 161 profesionālās izglītības iestādes pārstāvis no 82 pārstāvji no Latvijas profesionālās izglītības iestādēm, četri projekta profesionālo nozaru eksperti un divi Uzņēmumu pārstāvji.

Seminārā Zemgales plānošanas reģionā, 15.oktobrī, Jelgavas Amatniecības vidusskolā piedalījās - 27 profesionālo izglītības iestāžu pārstāvji no astoņām reģiona profesionālās izglītības iestādēm, seši projekta profesionālo nozaru satura eksperti un divi prakšu uzņēmumu pārstāvji.

Projekta Atbalsta materiāla darba grupas vecākā eksperte, Skrundas arodvidusskolas skolotāja G. Stepanova izklāsta pašreizējo situāciju prakses organizēšanā un norisē

Seminārā Latgales plānošanas reģionā, 18.oktobrī, Daugavpils Tirdzniecības skolā piedalījās: 17 profesionālo izglītības iestāžu pārstāvji no 16 reģiona profesionālās izglītības iestādēm, divi projekta profesionālo nozaru satura eksperti un 18 prakšu uzņēmumu pārstāvji.

Seminārā Vidzemes plānošanas reģionā, 19.oktobrī, Limbažu profesionālajā vidusskolā piedalījās, 11 profesionālo izglītības iestāžu pārstāvji no astoņām reģiona

profesionālās izglītības iestādēm, viens projekta profesionālo nozaru satura eksperts un trīs prakšu uzņēmumu pārstāvji.

Seminārā Rīgas plānošanas reģionā, 25.oktobrī, SIA „Islande Hotel” piedalījās: 30 profesionālās izglītības iestāžu pārstāvji no 20 reģiona profesionālās izglītības iestādēm, 11 projekta profesionālo nozaru satura eksperti un 18 prakšu uzņēmumu pārstāvji.

Seminārā Kurzemes plānošanas reģionā Kurzemē, 26.oktobrī, Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma profesionālajā vidusskolā piedalījās 20 profesionālās izglītības iestāžu pārstāvji no 10 reģiona profesionālās izglītības iestādēm, 2 projekta profesionālo nozaru satura eksperti un 10 prakšu uzņēmumu pārstāvji.

Kopā visos Latvijas plānošanas reģionos piedalījās: 105 Profesionālās izglītības iestāžu pārstāvji no 62 profesionālās izglītības iestādēm un 51 prakšu uzņēmumu pārstāvis.

Veiksmīgai labas prakses organizēšanai semināra dalībnieki pa nozaru grupām aktīvi iesaistās priekšlikumu izvirzīšanā

Semināra laikā tika diskutēts par profesionālās izglītības iestāžu izglītojamo prakses organizēšanas pozitīvajām un negatīvajām pusēm, par problēmām prakses organizēšanā un tika izteikti priekšlikumi gan par prakses organizēšanu, gan par profesionālo izglītību valstī kopumā.

Labās prakses pieredzes apguves seminārā „Profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu kvalifikācijas prakses un sākotnējās profesionālās izglītības iestāžu pedagogu stažēšanās organizēšana uzņēmumos” gūtas gan pozitīvas, gan negatīvas atziņas, kuras jāņem vērā projekta sekmīgai īstenošanai.

Semināra dalībnieku diskusijās izskanēja prakses uzņēmuma pozitīvās puses:

- vairumā visus izglītojamos ir iespējams nodrošināt ar prakses vietām;
- izglītojamie iepazīst daudzas inovācijas profesijā, ko izglītības iestādē nav iespējams izdarīt;
- prakšu vadītājiem ir iespēja izaudzināt sev jaunu darbaspēku;
- pēc prakses daudzi izglītojamie iegūst sev darba vietu tajā pašā uzņēmumā;
- izglītojamie iegūst labu dzīves pieredzi;
- daudzi prakses vadītāji maksā praktikantiem par viņu darbu uzņēmumos, tādējādi motivējot viņus;

Prakses negatīvās puses ir tādas, ka:

- darba devējs nav motivēts vadīt praksi, jo tas vienmēr ir saistīts ar laika un materiālajiem ieguldījumiem;

- prakses vadītājam netiek veikta samaksa par viņa darbu ar praktikantu;
- prakšu vadītājiem šķiet, ka ir pārāk daudz ar praksi saistītu dokumentu;
- daudzos uzņēmumos eksistē komercnoslēpums, kas izglītojamiem neļauj pilnvērtīgi iesaistīties uzņēmuma darbā;
- daudziem prakses vadītājiem praktikants ir bezmaksas darbaspēks.

Prakses organizēšanas problēmas ir:

- dažās nozarēs izglītojamiem ir pamatzināšanu trūkums atsevišķās specializācijās;
- kontingents profesionālās izglītības iestādēs nereti tiek uzņemts ar vājām zināšanām un ar uzvedības problēmām, kas negatīvi ietekmē gan kvalitatīvas teorētiskās un praktiskās mācības, gan praksi;
- ne vienmēr izdodas atrast prakses programmai atbilstošu prakses vietu. Vienā uzņēmumā nevar īstenot visu kvalifikācijas praksi;
- prakses grafikam ir jābūt elastīgam, jo dažās nozarēs darba kvantitāte un kvalitāte ir atkarīgas no laika apstākļiem;
- daudziem izglītojamiem ir grūtības teorētiskās zināšanas pārnest praksē;
- no valsts puses netiek apmaksātas izglītojamiem braukšanas izmaksas no dzīves vietas līdz prakses vietai un dzīvošanas izmaksas prakses laikā.

Semināra dalībnieki izteica pamatotus priekšlikumus:

- izglītojamiem ir jāraksta prakses atskaites un jāaizstāv tās, uz aizstāvēšanu uzaicinot izglītojamā prakses vadītāju no prakses vietas/uzņēmuma. Tādā veidā var apzināt izglītības procesa un satura trūkumus, gan arī veicināt prakses uzņēmumu ieinteresētību prakses vietu organizēšanā;
- valstij būtu jāfinansē uzņēmuma prakšu vadītāju darbu ar praktikantu;
- prakses vadītāji pēc būtības viena uzņēmuma praktikantam ir gan uzņēmuma vadītājs, gan uzņēmuma darbinieks, kas ir profesionālis, gan arī skolas pārstāvis;
- prakšu vadītāji ir jāizglīto, jo daudziem nav zināšanu un pieredzes kādā veidā strādāt ar praktikantiem - pusaudžiem, daudzi no prakšu vadītājiem nav informēti par profesiju standartiem un prasībām profesionālās izglītības iestādēs;
- jāpilnveido Prakses dokumentācija un jārada iespēja nodrošināt daļu no prakses dokumentācijas iesniegt elektroniski, piemēram, nodrošināt elektronisko saziņu starp izglītojamo un prakses vadītāju uzņēmumā ar profesionālās izglītības iestādes pārstāvi.

Projekta vadības vienība izsaka pateicību par aktīvu dalību un sniegto pieredzi visiem Labās prakses pieredzes apguves semināru „Profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu kvalifikācijas prakses un sākotnējās profesionālās izglītības iestāžu pedagogu stažēšanās organizēšana uzņēmumos” dalībniekiem un atbalstītājiem.